

SA EXAM PAPERS

YOUR LEADING PAST YEAR EXAM PAPER
PORTAL

Visit SA Exam Papers

www.saexampapers.co.za

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

TSHIVENDA LUAMBO LWA U ENGEDZA LWA U THOMA (FAL)

BAMMBIRI LA VHURARU (P3)

2016

MARAGA: 100

TSHIFHINGA: Awara 2½

Bammbiri ili li na masiatari a 6.

NDAELA NA MAFHUNGOTHANGELI

1. Heli bammbiri li na KHETHEKANYO THARU:

KHETHEKANYO YA A:	Maanea	(50)
KHETHEKANYO YA B:	Zwibveledzwa Zwilapfu zwa Vhudavhidzani	(30)
KHETHEKANYO YA C:	Zwibveledzwa Zwipfufhi zwa Vhudavhidzani/ zwa Tsumbedzi/zwa Mafhungo	(20)

2. Fhindulani mbudzo NTHIHI u bva kha khethekanyo INWE na INWE.

3. Nwalani nga luambo lune na khou lingwa ngalwo.

4. Thomani khethekanyo INWE na INWE kha siatari LISWA.

5. Ni fanela u pulana (tsumbo: mapa wa muhumbulo/nyolo/tshati ya nyelelo/maipfi a re khii na zwiñwe), u vhalulula na u sedzulusa mushumo wañu. Pulane yañu i tea u RANGELA maanea.

6. U pulana hothe hu tea u sumbedzwa nga u ralo. Ni eletshedzwa u thutha pulane yothe nga u tala mutalo u budekanyaho khayoy.

7. Ni eletshedzwa lwa tshothe uri ni shumise ndangatshifhinga iyi yo anganywaho:

KHETHEKANYO YA A:	Henefha kha minetse ya 80
KHETHEKANYO YA B:	Henefha kha minetse ya 40
KHETHEKANYO YA C:	Henefha kha minetse ya 30

8. Nomborani phindulo dzañu sa zwe thoho dza nomboriswa zwone kha bammbiri la mbudzo.

9. Nani phindulo INWE na INWE thoho yo teaho.

10. Musi ni tshi vhala tshivhalo tsha maipfi, maipfi a re kha thoho ye na nanga ha tei u katelwa kha itsho tshivhalo.

11. Nwalani nga vhudele nahone zwi no vhalea.

KHETHEKANYO YA A: MAANEA

MBUDZISO 1

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha dza malo dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yaṅu vhu vhe maipfi a u bva kha 250 u ya kha 300.

- 1.1 Ndo vha ṭhanzi yavho. [50]
- 1.2 Afurika Tshipembe, shango ḷa lupfumo lwo dzumbamaho. [50]
- 1.3 Ṇwalani maanea ane a thoma nga maipfi haya: Zwino ndo zwi humbula ... [50]
- 1.4 Zwa vhudavhidzani ha musalauno ... ndi dakalo tshililo. [50]
- 1.5 Ndi tshone tshifhinga tsho teaho uri Afurika Tshipembe ḷi vhe na muphuresidennde wa mufumakadzi. Ṭaṭani. [50]
- 1.6 Ṭalelani zwifanyiso zwi tevhelaho nga vhuronwane uri ni ḍo kona u ṅwala maanea ane a anana nazwo. Nangani tshithihi ni ṅwale ngatsho maanea aṅu. Maanea aṅu ni a ṅee ṭhoho yo teaho:

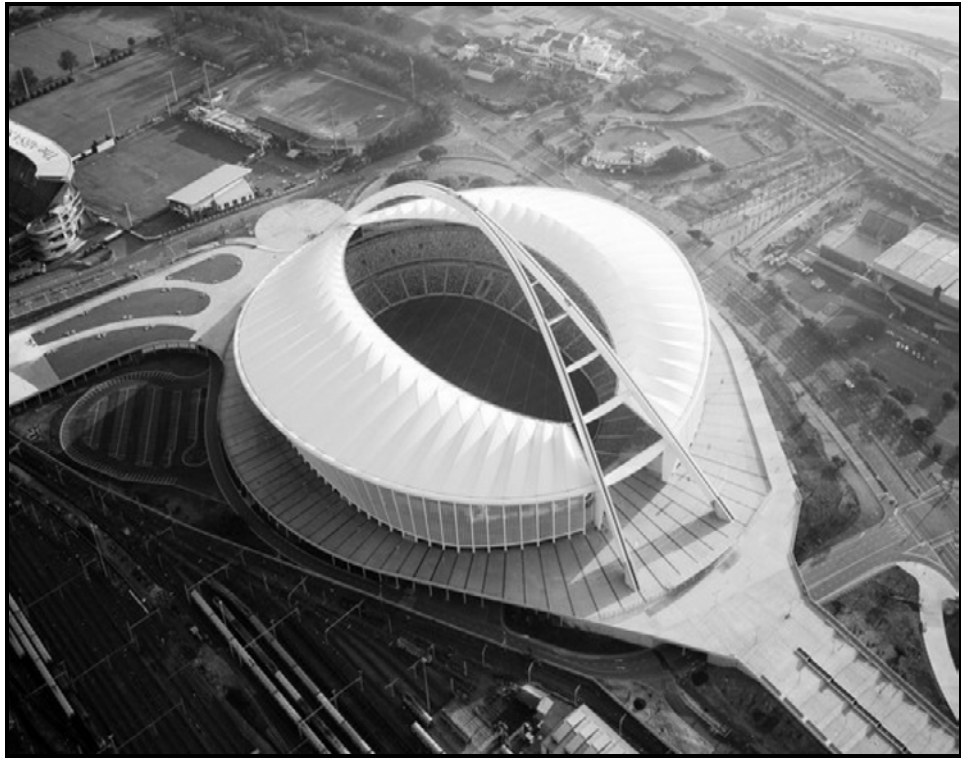
1.6.1

[Tshi bva kha inthanethe]

[50]

1.6.2

[Tshi bva kha: *Drum* ya November 2014]

[50]

1.6.3

[Tshi bva kha: *Farmer's Weekly*, December 2015]

[50]

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA A:

50

KHETHEKANYO YA B: ZWIBVELEDZWA ZWILAPFU ZWA VHUDAVHIDZANI

MBUDZISO 2

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha nna dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yanu vhu vhe maipfi a u bva kha 120 u ya kha 150.

2.1 ADZHENDA NA MAAMBIWA A MUTANGANO

Muvhunduni wa hanu ho vha na thaidzo ya ndisedzo ya madi. Vhadzulapo vha khou vhilaela nga iyo thaidzo. Inwi sa muñwaleli wa siviki, ñwalani adzhenda na maambiwa a mutangano uyo.

[30]

2.2 VHURIFHI HA VHUKONANI

Mushumisani wanu o newa pfufho ya u vha mushumimakone wa ñwedzi. Muñwaleleni vhurifhi ni tshi mu fhululedza kha zwe a zwi swikelela.

[30]

2.3 NGANEAVHUTSHILO YA MUFU

Muñwe wa shaka lanu wa tsinisa o lovha. Vha muta vho ni humbela uri ni ñwale nganeavhutshilo yawe ine na do vhala nga ñuvha la mbulungo.

Inwi mu ñwaleleni nganeavhutshilo iyo.

[30]

2.4 TSHIPITSHI TSHA FOMALA

Murado a thompheaho mutani wa hanu, we a disa mvelaphanda kha vhothe vha muta, u khou ya u vha na vhutambo ha u muhulisa kha zwe a ita. Vha muta vho ta inwi sa muimeleli u ñea tshipitshi nga ilo ñuvha.

Inwi ñwalani tshipitshi tshine na do amba nga ilo ñuvha la vhutambo.

[30]

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA B: 30

**KHETHEKANYO YA C: ZWIBVELEDZWA ZWIPFUFHI ZWA VHUDAVHIDZANI/
ZWA TSUMBEDZI/ZWA MAFHUNGO**

MBUDZISO 3

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha tharu dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yanu vhu tea u vha maipfi a u bva kha 80 u ya kha 100.

3.1 PHOSITARA

Hu na tshikolo tshiswa tsho vulaho shangoni la hanu. Hu do vha na u nangiwa ha khorombusi ya itsho tshikolo. Inwi ni na lutamo lwa u nangiwa sa murado wa khorombusi iyo.

Nwalani phositarara ine ya do kunga vhathu uri vha ni nange nga ilo duvha. [20]

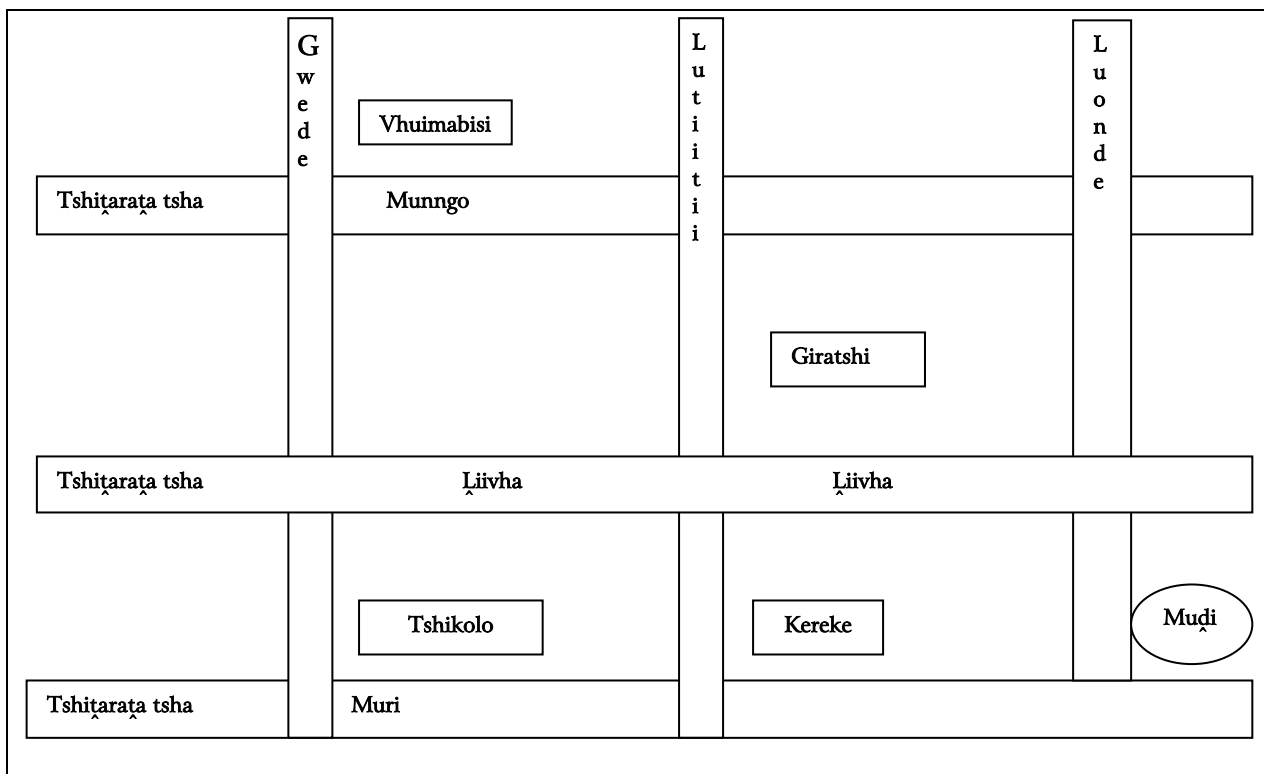
3.2 POSIKARATA

Mufunwa wanu o huliswa kha khamphani ye a vha a tshi shuma khayo. U khou ya u shumela mashangodavha.

Inwi nwalani posikarata ya u mu tamela mashudu kha vhuimo vhuswa vhune a vha khaho. [20]

3.3 MASIA

Hu na vhueni vhune ha do vha hone mudini wa hanu. A vha divhi hune na dzula hone. Inwi nwalani masia u bva vhuimabisi ha tsini na ha hanu u swika hune na dzula hone. Shumisani mapa wo nekedzwaho.

[20]

**THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA C:
MARAGAGUṬE:**

20
100